

[Aktualności](#)[Gdzie jesteśmy](#)[Pogoda w Szamotułach](#)[Linki](#)[Galeria](#)**KATALOG ON-LINE****O Bibliotece**

Historia
Zasady korzystania
Zadania

Zestawienia bibliograficzne**Czasopisma****Oferta****POLECAMY**

Czasopisma w wersji elektronicznej
Języki Obce w Szkole
Lider
N@uczyciel
Niebieska Linia - spisy treści
Serwis Informacyjny Narkomania
Trendy

E-learning -literatura w naszych zbiorach
MegaMatma
Nowa edycja serwisu Ibuk - Ibuk Libra
Nowości w 2014 r.
POLONA

Praca socjalna/ pomoc społeczna - książki
IRSS w wersji on-line

Praca z uczniem zdolnym - poradniki w wersji on-line

Książki mówione w zbiorach Powiatowej Biblioteki Publicznej w Szamotułach - wykaz

Czasopisma pedagogiczne

Fundusze unijne dla oświaty

PRAWO OŚWIATOWE I PRAWO PRACY W "GŁOSIE NAUCZYCIELSKIM"**PRAWO OŚWIATOWE W PRAKTYCE**

Awans zawodowy nauczyciela

Biblioteki szkolne i pedagogiczne w świetle obowiązujących przepisów prawa

Ocena pracy nauczyciela

Odpowiedzialność dyscyplinarna i porządkowa nauczyciela

Prawa i obowiązki członka rady pedagogicznej

ul. Staszica 4
64-500 Szamotuły;
tel. 61 29 21 521

biblioteka@szamotuly.pbp.poznan.pl
http://szamotuly.pbp.poznan.pl

Biblioteka czynna:
Poniedziałek - piątek 10.00-17.00

Odpowiedzialność dyscyplinarna i porządkowa nauczyciela

Opracowała Małgorzata Kowzan

Odpowiedzialność dyscyplinarna nauczyciela (za uchybienia godności zawodu nauczyciela lub obowiązkom, o których mowa w art. 6 KN)

Podstawa prawna:

- art. 75 - 85 Ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz. U. z 2006 r. nr 97, poz. 674 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 1998 r. w sprawie komisji dyscyplinarnych dla nauczycieli i trybu postępowania dyscyplinarnego (Dz. U. Nr 15, poz. 64 z dnia 3 lutego 1998 r.),
- Zarządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 listopada 2010 r. w sprawie powołania Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli przy Ministrze Edukacji Narodowej oraz wyznaczenia rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępców.

Art. 6 KN Nauczyciel obowiązany jest:

- rzetelnie realizować zadania związane z powierzonym mu stanowiskiem oraz podstawowymi funkcjami szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, w tym zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę;
- wspierać każdego ucznia w jego rozwoju;
- dążyć do pełni własnego rozwoju osobowego;
- kształcić i wychowywać młodzież w umiłowaniu Ojczyzny, w poszanowaniu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka;
- dbać o kształtowanie u uczniów postaw moralnych i obywatelskich zgodnie z ideą demokracji, pokoju i przyjaźni między ludźmi różnych narodów, ras i światopoglądów.

Karami dyscyplinarnymi dla nauczycieli są:

- nagana z ostrzeżeniem
- zwolnienie z pracy
- zwolnienie z pracy z zakazem przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczycielskim w okresie 3 lat od ukarania
- wydalenie z zawodu nauczycielskiego (jest to równoznaczne z zakazem przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczycielskim)

Nie wszczyną się postępowania dyscyplinarnego, a wszczęcie umarza, gdy za popełnione przewinienie nauczyciel został ukarany karą porządkową zgodnie z art. 108 Kodeksu Pracy.

Orzekanie w sprawach dyscyplinarnych nauczycieli - właściwe są komisje dyscyplinarne:

- pierwszej instancji przy wojewodzie (dla nauczycieli wszystkich typów szkół na terenie województwa)

Skład komisji dyscyplinarnych:

- nauczyciele mianowani różnych typów szkół i placówek oświatowych, mogą być również nauczyciele zatrudnieni w urzędach administracji rządowej na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych,

- członków powołuje, odwołuje, ustala liczbę i funkcje (przewodniczącego i zastępców) wojewoda i właściwy minister, przy którym komisja działa, w porozumieniu ze związkami zawodowymi,
- kandydatów, wraz z podaniem uzasadnienia, zgłaszają: organy administracji rządowej, samorządowej oraz rady pedagogiczne,
- kadencja komisji trwa 4 lata,
- obowiązki członka komisji można pełnić nie dłużej niż przez dwie kolejne kadencje.

Komisja pierwszej instancji orzeka w składzie trzyosobowym.

Komisja drugiej instancji orzeka w składzie:

- trzech członków, gdy orzeczono karę nagany z ostrzeżeniem, zwolnienia z pracy lub zwolnienia z pracy z zakazem przyjmowania do pracy w zawodzie nauczyciela w okresie 3 lat,
- pięciu członków, gdy orzeczono karę wydalenia z zawodu nauczyciela.

Przewodniczący komisji:

- zaznajamia się z każdą sprawą wpływającą do komisji
- ustala składy orzekające
- powołuje przewodniczącego składu, jeżeli sam nie przewodniczy składowi
- wyznacza termin pierwszego posiedzenia składu
- zapewnia szybki i sprawny przebieg postępowania dyscyplinarnego
- czuwa nad zgodnością postępowania z obowiązującymi przepisami

Rzecznik dyscyplinarny - powołuje go (oraz jego zastępców) organ, przy którym działa komisja dyscyplinarna, spośród pracowników zatrudnionych odpowiednio w kuratorium oświaty, MEN oraz MKiDN, w celu przeprowadzenia czynności mających ustalić zasadność zarzutu uchybienia godności zawodu lub obowiązkom oraz okoliczności przewinienia.

Zadania rzecznika dyscyplinarnego przy wojewodzie:

- prowadzenie postępowania wyjaśniającego na polecenie wojewody,
- składanie wniosków o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego do komisji albo umorzenie postępowania wyjaśniającego,
- uczestniczenie w rozprawach dyscyplinarnych w charakterze strony,
- wnoszenie zażaleń na postanowienia i odwołań od orzeczeń komisji dyscyplinarnej przy wojewodzie do odwoławczej komisji dyscyplinarnej przy właściwym ministrze,
- składanie podań do właściwego ministra o wniesienie rewizji nadzwyczajnej od prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego.

Zadania rzecznika dyscyplinarnego przy właściwym ministrze:

- analizowanie dokumentacji spraw odwoławczych,
- uczestniczenie w rozprawach dyscyplinarnych w charakterze strony,
- składanie podań do właściwego ministra o wniesienie rewizji nadzwyczajnej od prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego.

Obwiniony

Za obwinionego uważa się nauczyciela, któremu doręczono zawiadomienie o wszczęciu postępowania wyjaśniającego.

Obwinionego nie uważa się za winnego zarzucanego przewinienia, dopóki nie zostanie mu udowodniona wina stwierdzona prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym.

Obwinionemu przysługuje prawo do obrony w toku postępowania wyjaśniającego i w postępowaniu przed komisją.

Obrońca

Obwiniony ma prawo ustanowić obrońcę - może nim być np. kolega, nauczyciel, związkowiec, adwokat, radca prawny (nie może nim być członek komisji, przed którym toczy się sprawa). Przewodniczący komisji może na wniosek obwinionego lub z własnej inicjatywy wyznaczyć obrońcę z urzędu.

Obwiniony może mieć jednocześnie dwóch obrońców.

O ustanowieniu obrońcy obwiniony powiadamia rzecznika dyscyplinarnego najpóźniej 7 dni przed rozprawą.

Etapy postępowania dyscyplinarnego

1. Postępowanie wyjaśniające

Organ, przy którym działa komisja, po otrzymaniu wiadomości o uchybieniu godności zawodu lub obowiązkom nauczyciela albo o toczącym się przeciw niemu lub zakończonym postępowaniu karnym niezwłocznie poleca rzecznikowi dyscyplinarnemu przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego.

2. Wniosek rzecznika dyscyplinarnego o wszczęcie postępowania / umorzenie postępowania przez rzecznika dyscyplinarnego

3. Postępowanie przed komisją I instancji

Przewodniczący komisji wyznacza skład orzekający.

Komisja dyscyplinarna wydaje orzeczenie po przeprowadzeniu rozprawy oraz po wysłuchaniu głosów

rzecznika dyscyplinarnego i obwinionego lub jego obrońcy.

4. Wydanie orzeczenia:

- o ukaraniu, mocą którego uznaje obwinionego winnym w całości lub części popełnienia zarzucanego mu przewinienia i wymierza karę dyscyplinarną,
- o uniewinnieniu,
- o umorzeniu postępowania, jeżeli zachodzą okoliczności to uzasadniające.

5. Postępowanie odwoławcze

- prawo wniesienia odwołania przysługuje rzecznikowi dyscyplinarnemu, obwinionemu lub jego obrońcy,
- wniesienie odwołania wstrzymuje wykonanie orzeczenia,
- odwołanie wnosi się na piśmie w dwóch egzemplarzach do komisji, która wydała orzeczenie, w terminie 14 dni od dnia doręczenia,
- przewodniczący komisji przesyła niezwłocznie odwołanie do odwoławczej komisji dyscyplinarnej wraz z aktami oraz stwierdzeniem, czy odwołanie wniesiono w terminie, a odpis odwołania stronie przeciwnej.
- orzeczenie komisji, od której nie zostało w terminie wniesione odwołanie lub wniesione odwołanie cofnięto, jest prawomocne i podlega wykonaniu,
- odwoławcza komisja dyscyplinarna po przeprowadzeniu rozprawy utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie, uchyla orzeczenie w całości lub części i wydaje nowe orzeczenie albo przekazuje sprawę do ponownego rozpatrzenia przez komisję I instancji.

Prawomocność orzeczenia komisji odwoławczej

Orzeczenie odwoławczej komisji dyscyplinarnej jest prawomocne z chwilą ogłoszenia. Takie prawomocne orzeczenie podlega wykonaniu przez dyrektora szkoły, a w stosunku do dyrektora - przez organ prowadzący.

Od prawomocnych orzeczeń odwoławczych komisji dyscyplinarnych stronom przysługuje odwołanie do, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania obwinionego, sądu apelacyjnego – sądu pracy i ubezpieczeń społecznych (w ciągu 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem).

Do rozpatrzenia odwołania stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o apelacji.

Od orzeczenia sądu apelacyjnego kasacja nie przysługuje.

Termin do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego

Postępowanie dyscyplinarne nie może być wszczęte po upływie 3 miesięcy od dnia uzyskania przez właściwy organ, przy którym powołana została komisja dyscyplinarna – wiadomości o popełnieniu czynu uzasadniającego nałożenie kary i po upływie 3 lat od popełnienia tego czynu. Jeżeli czyn ten stanowi przestępstwo, okres ten nie może być krótszy od okresu przedawnienia ścigania tego przestępstwa.

Rozwiązanie stosunku pracy po popełnieniu czynu nie stanowi przeszkody do wszczęcia i prowadzenia postępowania dyscyplinarnego oraz wymierzenia kary dyscyplinarnej.

Postępowanie dyscyplinarne a postępowanie karne

Postępowanie dyscyplinarne za czyn podlegający ukaraniu w postępowaniu karnym lub w sprawach o wykroczenia może być prowadzone równocześnie z postępowaniem karnym.

Orzeczenie wydane w postępowaniu karnym lub w sprawach o wykroczenia nie stanowi przeszkody do wymierzenia kary dyscyplinarnej.

Jeżeli w sprawie będącej przedmiotem postępowania dyscyplinarnego zapadł prawomocny skazujący wyrok sądowy, skład orzekający jest związany ustaleniami sądu w zakresie winy.

SN w wyroku z 11 maja 2001 r. (sygn. akt III SZ 2/00) orzekł, że jeżeli nauczyciel popełnił czyn powodujący odpowiedzialność dyscyplinarną, który jest jednocześnie przestępstwem w świetle przepisów Kodeksu karnego, podlega karze zarówno dyscyplinarnej, jak i przewidzianej w Kodeksie karnym – zatem nauczyciele podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za uchybienia obowiązkom lub godności zawodu niezależnie od odpowiedzialności karnej.

Zawieszenie w pełnieniu obowiązków a postępowanie dyscyplinarne/karne

Dyrektor szkoły może zawiesić w pełnieniu obowiązków nauczyciela, a organ prowadzący dyrektora, przeciwko któremu wszczęto postępowanie karne lub złożono wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, jeżeli ze względu na powagę i wiarygodność wysuniętych zarzutów celowe jest odsunięcie nauczyciela od wykonywania obowiązków w szkole.

W sprawach niecierpiących zwłoki zawieszenie może nastąpić przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego.

Zawieszenie następuje z mocy prawa w przypadku tymczasowego aresztowania lub pozbawienia wolności w związku z postępowaniem karnym.

Dyrektor zawiesza w pełnieniu obowiązków nauczyciela (organ prowadzący – dyrektora), jeżeli wszczęto postępowanie karne lub złożony wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego dotyczy naruszenia praw i dobra dziecka.

Czas trwania zawieszenia w pełnieniu obowiązków

Zawieszenie nie może trwać dłużej niż 6 miesięcy, chyba że przeciwko nauczycielowi (dyrektorowi) toczy się jeszcze postępowanie wyjaśniające, w związku z którym nastąpiło zawieszenie.

Zawieszenie w pełnieniu obowiązków a wynagrodzenie nauczyciela (dyrektora) wynagrodzenie zasadnicze może ulec ograniczeniu, a tymczasowo aresztowanego ulega ograniczeniu najwyżej do połowy, w zależności od stanu rodzinnego nauczyciela, począwszy od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym nastąpiło zawieszenie, w okresie zawieszenia nie przysługują dodatki oraz wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe.

Wynagrodzenie a umorzenie postępowania karnego lub dyscyplinarnego

Jeżeli postępowanie karne lub dyscyplinarne zakończy się umorzeniem z braku dowodów winy albo wydaniem orzeczenia lub wyroku uniewinniającego, nauczycielowi należy zwrócić zatrzymane kwoty wynagrodzenia.

W okresie odbywania kary pozbawienia wolności wynagrodzenie nie przysługuje.

Wykonywanie orzeczeń dyscyplinarnych

Prawomocne orzeczenie komisji podlega wykonaniu przez dyrektora szkoły, a w stosunku do dyrektora – przez organ prowadzący.

Wykonanie polega na:

- włączeniu do akt osobowych ukaranego nauczyciela odpisu orzeczenia o ukaraniu,
 - wyłączeniu z akt osobowych wszelkich dokumentów dotyczących postępowania dyscyplinarnego, w przypadku uniewinnienia lub umorzenia postępowania dyscyplinarnego,
 - rozwiązaniu stosunku pracy w przypadku orzeczenia zwolnienia z pracy (z końcem miesiąca w którym otrzymał prawomocne orzeczenie),
- stwierdzeniu wygaśnięcia stosunku pracy z mocy prawa w przypadku orzeczenia kary zwolnienia z pracy z zakazem wykonywania zawodu nauczyciela przez 3 lata lub kary wydalenia z zawodu – wygaśnięcie następuje z dniem uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.

Zatarcie kar dyscyplinarnych

- Kary dyscyplinarne: nagana z ostrzeżeniem, zwolnienie z pracy, zwolnienie z pracy z zakazem przyjmowania do pracy w zawodzie nauczycielskim w okresie 3 lat od ukarania, podlegają zatartciu, a odpis orzeczenia o ukaraniu dołączony do akt osobowych nauczyciela ulega zniszczeniu, po upływie 3 lat od dnia doręczenia nauczycielowi prawomocnego orzeczenia o ukaraniu -w przypadku nagany i zwolnienia z pracy, a po upływie 6 lat – w przypadku zakazu pracy w zawodzie przez 3 lata, jeżeli w tym okresie nie był karany dyscyplinarnie.
- Z chwilą zatarcia kary dyscyplinarnej uważa się ją za niebyłą.
- Obowiązek zatarcia spoczywa na dyrektorzce szkoły i organie prowadzącym.

Odpowiedzialność porządkowa nauczyciela (za uchybienia przeciwko porządkowi pracy)

Podstawa prawna:

- art. 75 ust. 2 Ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz. U. z 2006 r. nr 97, poz. 674 z późn. zm.)
- art. 108 – art. 113 Ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 1998 r. nr 21, poz. 94 z późn. zm.)

Przesłanki odpowiedzialności porządkowej nauczyciela:

- bezprawne naruszenie porządku pracy – bezprawność polega na zachowaniu godzącym w obowiązujące nauczyciela przepisy prawa pracy, w tym regulamin pracy, określający ustalony w szkole porządek (nie można rozszerzyć odpowiedzialności porządkowej pracownika na czyny naruszające inne obowiązki),
- wina pracownika, czyli zawinione działanie albo zaniechanie pracownika (należy zastrzec, że stopień winy może być nieznaczny, a nawet nie jest wykluczona wina nieumyślna).

Dyrektor nie ma obowiązku pociągnięcia nauczyciela do odpowiedzialności porządkowej, ma jedynie taką możliwość – jest to jego uprawnienie, a nie obowiązek.

Katalog kar porządkowych:

- kara upomnienia
- kara nagany
- kara pieniężna

Kara upomnienia i kara nagany mogą być wymierzone za nieprzestrzeżenie przez pracownika:

- organizacji i porządku pracy,
- przepisów BHP,
- przepisów przeciwpożarowych,
- uregulowań dotyczących potwierdzania obecności i usprawiedliwiania nieobecności w pracy.

Kara pieniężna może być stosowana wyłącznie za:

- nieprzestrzeganie przepisów BHP lub przepisów przeciwpożarowych,
- opuszczenie pracy bez usprawiedliwienia,
- stawienie się do pracy w stanie nietrzeźwym,
- spożywanie alkoholu w czasie pracy.

Wysokość kary pieniężnej:

- określa pracodawca,
- za jedno przewinienie oraz za każdy dzień nieusprawiedliwionej nieobecności nie może być wyższa od jednodniowego wynagrodzenia,
- łącznie kary pieniężne nie mogą przekraczać dziesiątej części wynagrodzenia przypadającego pracownikowi do wypłaty

Wpływy z kar pieniężnych muszą zostać przeznaczone na poprawę warunków BHP w szkole.

Ukaranie nauczyciela karą porządkową wyklucza wszczęcie postępowania dyscyplinarnego za ten sam czyn popełniony w tym samym czasie !

Procedura nakładania kary porządkowej

Kara nie może być wymierzona po upływie dwóch tygodni od dowiedzenia się przez pracodawcę o naruszeniu porządku i po upływie trzech miesięcy od dopuszczenia się przez pracownika tego naruszenia (oba te wymogi terminowe muszą być respektowane łącznie).

Kolejnym wymogiem proceduralnym jest obowiązek wysłuchania pracownika – wysłuchanie musi być przed nałożeniem kary, może przybrać formę ustną, lecz pracownik ma prawo ograniczyć się do złożenia pisemnych wyjaśnień; dopuszczalne jest wysłuchanie pracownika przez inną wyznaczoną osobę niż osoba uprawniona do wymierzenia kary porządkowej (stanowisko SN w wyroku z 9 kwietnia 1998 r. – I PKN 45/98).

O zastosowanej karze porządkowej pracownik musi zostać powiadomiony w formie pisemnej – w piśmie wskazuje się datę i rodzaj naruszenia obowiązków pracowniczych oraz informację o prawie zgłoszenia sprzeciwu i terminie wniesienia (odpis powiadomienia umieszcza się w aktach osobowych tego pracownika).

Odmowa przyjęcia pisma jest równoznaczna z zawiadomieniem o zastosowaniu kary porządkowej (SN w wyroku z 29 czerwca 2000 r. – I PKN 716/99).

Procedura odwołania nauczyciela od kary porządkowej

- Ukarany pracownik ma prawo wnieść sprzeciw od zastosowanej wobec niego kary porządkowej (może być w formie ustnej lub pisemnej), jeżeli zastosowanie kary nastąpiło z naruszeniem przepisów prawa.
- Sprzeciw można dokonać w ciągu 7 dni od daty zawiadomienia o nałożonej karze.
- Kodeks nie wymaga od pracownika uzasadnienia sprzeciwu.
- Obowiązkowa konsultacja związkowa – przed rozstrzygnięciem sprzeciwu dyrektor jest zobowiązany rozpatrzyć stanowisko, jakie w tym zakresie zajmuje reprezentująca nauczyciela zakładowa organizacja związkowa – stanowisko organizacji związkowej nie ma charakteru wiążącego dla pracodawcy.
- Pracodawca w ciągu 14 dni podejmuje decyzję o uwzględnieniu lub odrzuceniu sprzeciwu (upływ tego terminu bez podjęcia jakiegokolwiek decyzji jest równoznaczny z uwzględnieniem sprzeciwu).
- Jeżeli pracodawca odrzuci sprzeciw, pracownikowi przysługuje prawo wystąpienia do sądu pracy z pozwem o uchylenie nałożonej kary. Termin złożenia wniosku wynosi 14 dni od daty zawiadomienia o odrzuceniu sprzeciwu.

Karę uważa się za niebyłą (ulega zatarciu):

- po roku nienagannej pracy danego nauczyciela, (możliwe jest wcześniejsze zatarcie kary przez dyrektora, z jego własnej inicjatywy lub na wniosek reprezentującej nauczyciela zakładowej organizacji związkowej),
- w przypadku uwzględnienia sprzeciwu przez dyrektora,
- w przypadku braku podjęcia decyzji o odrzuceniu sprzeciwu,
- w przypadku wydania przez sąd pracy orzeczenia o uchyleniu kary.

Po zatarciu kary odpis zawiadomienia o zastosowaniu kary należy usunąć z akt osobowych pracownika.

[« powrót](#) | [drukuj](#)

